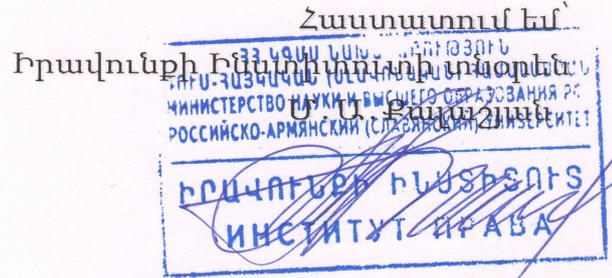

ԲՄԿ ՊՈՒՀ ՌՈՒՍ-ՀԱՅԿԱԿԱՆ (ՍԼԱՎՈՆԱԿԱՆ) ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

«04» հունիսի 2025 թ.

Ինստիտուտ՝ Իրավունքի
Ամբիոն՝ քրեական իրավունքի և քրեական դատավարության

Հեղինակ՝ ի.գ.թ., դոցենտ, Ղուկասյան Ա. Պ.

ԴԱՍԸՆԹԱՅԻ ԱՌԱՐԿԱՅԱԿԱՆ ԾՐԱԳԻՐ

Դասընթաց՝ Քրեագիտություն

Բակալավրի կրթական ծրագիր (հեռակա)՝ 042101.01.6 «իրավագիտություն»

Դասիչ մասնագիտություն՝ 042101.00.6 «իրավագիտություն»

Դասընթացի անոտացիան

Կրիմինալիստիկան գիտություն է, որը ուսումնասիրում է հանցագործ վարքագծի հանցագործ գործունեության օրինաչափությունները, տեղեկատվության աղբյուրներում ներկայացնելու մեխանիզմը, ինչպես նաև հանցագործությունների բացահայտման, հետաքննության և կանխարգելման գործունեության առանձնահատկությունները՝ այդ հիման վրա մշակում է հանցագործությունների հետաքննության, բացահայտման և կանխարգելման միջոցներ ու մեթոդներ՝ նյութական և գործընթացային նորմերի պատշաճ կիրառման նպատակով:

Կրիմինալիստիկան ուսումնասիրում է հանցագործությունների կատարելու պրակտիկան, մշակում է բնական, տեխնիկական և հումանիտար գիտությունների հիման վրա հանցագործությունների հետաքննության, բացահայտման և կանխարգելման միջոցներ ու մեթոդներ:

Ծրագրի թեմաները բաժանվում են կրիմինալիստիկայում ավանդական բաժիններին. կրիմինալիստիկայի տեսություն և մեթոդաբանություն, կրիմինալիստիկ տեխնիկա, կրիմինալիստիկ/հետաքննական/տաքստիկա, կրիմինալիստիկ մեթոդաբանություն:

Դասընթացի նպատակը և խնդիրները

Դասընթացի նպատակն է սովորեցնել ուսանողներին վերլուծել ապացույցների հավաքագրման, հետազոտման և գնահատման աշխատանքը. արդյունավետորեն օգտագործել դատատեխնիկական միջոցները և մարտավարական տեխնիկական տարբեր հանցագործությունների հետաքննության ժամանակ. կիրառել որոշակի տեսակի հանցագործությունների բացահայտման գիտական և գործնական մեթոդներ. իրավասու ձևակերպել դատավարական

փաստաթղթեր՝ քրեական դատավարության օրենսդրությանը համապատասխան:
Դասընթացի խնդիրներն են.

- քրեագիտության առարկայի հիմքում ընկած օբյեկտիվ օրինաչափությունների ուսումնասիրություն.
- ուսումնասիրել քրեագիտության ընդհանուր և հատուկ տեսությունների զարգացումը՝ որպես հանցագործությունների բացահայտման, հետաքննության և կանխարգելման միջոցների, տեխնիկայի և առաջարկությունների իմացության հիմք.
- Հանցագործության հետքերը հայտնաբերելու, արձանագրելու, առգրավելու և հետազոտելու տեխնիկայի և միջոցների գործնական տիրապետում.
- հանցագործությունները հետաքննելու և բացահայտելու համար դատաբժշկական փաստաթղթերն օգտագործելու հմտություններ ձեռք բերել.
- անհատական քննչական գործողությունների իրականացման մարտավարությանը և տարբեր տեսակի հանցագործությունների քննության մեթոդներին տիրապետելը.

Դասընթացի օբյեկտը և առարկան

Դասընթացի օբյեկտն է հանդիսանում այն փաստերն, երևույթները, գործընթացները, որտեղ բացահայտվում է հանցագործ գործունեություն; հանցագործությունների հայտնաբերման, հետաքննության և բացահայտման գործունեություն, վկաների, կասկածյալների, մեղադրյալների ցուցմունքների ձևավորման և տալու գործընթացները; ցուցմունքների ստացման մեթոդները:

Կրիմինալիստիկայի առարկան՝ օբյեկտիվ օրինաչափությունների համակցությունն է, որոնց գիտելիքը անհրաժեշտ է հանցագործությունների հաջող հետաքննության և կանխարգելման համար:

Դասընթացի մուտքային պահանջները

Ուսանողը պետք է ունենա բավարար մտավոր կարողությունները դասընթացի շրջանակներում իրեն մատուցվող նյութն ընկալելու, տրվող հանձանարարությունները բավարար մակարդակով կատարելու, նյութը վերլուծելու, ինչպես նաև առանձին ելույթի ձևով այն ներկայացնելու համար:

Դասընթացի յուրացման արդյունքը ապահովում է անհրաժեշտ գիտելիքների, հմտությունների ու կարողությունների համապատասխան ՈԱՇ-ի վերջնարդյունքներին:

Դասընթացի արդյունքում ուսանողի կողմից ձեռք են բերվում գիտելիքներ քրեական դատավարության՝ որպես իրավապահ գործունեության տեսակի և իրավունքի ճյուղի էության և նշանակության, քրեական դատավարության հիմնարար դրույթների և կատեգորիաների, մինչդաստական վարույթի ընդհանուր դրույթների, ապացուցողական գործողությունների օրինաչափությունները, դատական վարույթների ընդհանուր պայմանների, առաջին ատյանի դատարանում դատաքննության ընթացակարգի, հատուկ կարգով դատաքննության իրականացման կառուցակարգերի, դատական վերանայման ընդհանուր պայմանների, վերաքննության և վճարելկության կառուցակարգերի վերաբերյալ:

Գիտելիք և իմացություն

Դասընթացը հաջողությամբ ավարտելու դեպքում ուսանողը կտիրապետի հետևյալ թեմաներին՝

- 1) Նախաքննության պլանավորումը և քննչական պլանը, սկզբունքները, նպատակը, տեսակները.

ԲՄԿ ՊՈԻՀ Ռուս-Հայկական (Սլավոնական) համալսարան

- 2) Քննչական իրավիճակի հասկացությունը, դրա բաղադրիչները.
- 3) Քրեագիտական նույնականացման (իդենտիֆիկացիայի) կիրառումը քննիչի աշխատանքում.
- 4) Քրեագիտական դիագնոստիկայի կիրառումը քննիչի աշխատանքում.
- 5) Քննչական վարկածները և դրանց ստուգմանն ուղղված գործողությունները.
- 6) Դեպքի վայրի զննության հասկացությունը, եղանակները և առանձնահատկությունները.
- 7) Դեպքի վայրի զննության առանձնահատկությունները դիակի առկայության դեպքում.
- 8) Դեպքի վայրի զննության ընթացքում առարկաներ, հետքեր (օբյեկտներ) Վերցնելու տակտիկական առանձնահատկությունները.
- 9) Լուսանկարահանումը և տեսանկարահանումը դեպքի վայրի զննության ընթացքում և դրանց ձևերը.
- 10) Հետքերի քրեագիտական հասկացությունը և դասակարգումը.
- 11) Մարդու ձեռքի և ոտքի հետքերը, մատնահետքերը և կենսաբանական հետքերը (տեսակները, հայտնաբերումը և ֆիքսումը).
- 12) Տրանսպորտային միջոցների հետքերը.
- 13) Հանցագործության գործիքների հետքերը.
- 14) Հարցաքննության պլանավորումն ու կազմակերպումը.
- 15) Անչափահասի հարցաքննության տակտիկական

առանձնահատկությունները

16) Ձերբակալվածի և մեղադրյալի հարցաքննության տակտիկական

առանձնահատկությունները.

17) Տուժողի և վկայի հարցաքննության տակտիկական

առանձնահատկությունները.

18) Խուզարկության և առգրավման տակտիկական

առանձնահատկությունները.

19) Փորձարարության տակտիկական առանձնահատկությունները.

20) Ճանաչման տակտիկական առանձնահատկությունները.

21) Առերեսման տակտիկական առանձնահատկությունները.

22) Դատաբժշկական փորձաքննություն նշանակելու հիմքերը և պարզաբանման ենթակա հարցերը.

23) Դատահոգեբուժական և դատահոգեբանական փորձաքննություններ նշանակելու հիմքերը և պարզաբանման ենթակա հարցերը.

24) Դատակենսաբանական փորձաքննություն նշանակելու հիմքերը և պարզաբանման ենթակա հարցերը, ԴՆԹ իդենտիֆիկացիո հետազոտությունների նշանակությունը քննության համար.

25) Առանձին հանցակազմերի մեթոդիկայի քննությունը

Գիտելիքի և իմացության կիրառում

ազատորեն օգտագործել կրիմինալիստիկական հասկացությունները,

կիրառել քրեական դատավարության օրենսդրության դրույթները,

վերլուծել կրկիմինալիստիկայի յուրաքանչյուր փուլի նշանակությունը և խնդիրները,

առանձնահատկությունները,

վերլուծել, մեկնաբանել և ճիշտ կիրառել կրիմինալիստիկական մեթոդիկաները, նաև օգտագործել դրանք գործնական խնդիրների լուծման համար,

ճիշտ կազմել դատավարական բնույթի և կրիմինալիստիկական բնույթի փաստաթղթերը,

3. Հաղորդակցման, S2S և տվյալների հետ աշխատելու կարողություններ

Կարողունակությունը (կոմպետենցիան)`

1) Կարող է մասնագիտական և ոչ մասնագիտական հանրությանը ներկայացնել, բացատրել, ինչպես նաև` ստանալ փորձագիտական ոլորտին առնչվող տեղեկատվություն, գաղափարներ, փաստարկներ, խնդիրներ և լուծումներ:

2) Կարող է իր գործունեության ընթացքում կիրառել Autopsy, FTK (Forensic Toolkit), VIP 2.0 (Video Investigation Portable) տեղեկատվական հարթակները` իրավական խնդիրների լուծումն ապահովելու համար:

3) Կարող է հաղորդակցվել առնվազն մեկ մասնագիտական օտար լեզվով:

4) Կարող է հավաքել, մշակել և մեկնաբանել կրիմինալիստիկական հիմնախնդիրներին վերաբերող քանակական և որակական տվյալներ` հիմնավորված դատողություններ անելու համար:

5) Կարող է հետևել մասնագիտական բարեվարքության (էթիկայի) կանոններին` պատասխանատվությամբ իրականացնելով իր մասնագիտական գործառույթները:

4 . Ընդհանրական իմացական կարողություններ (ներառյալ դատողություններ անելը)

ԲՄԿ ՊՈԻՀ Ռուս-Հայկական (Սլավոնական) համալսարան

1) Կարող է դրսևորել քննական և փաստարկված վերլուծական մոտեցում՝ կրիմինալիստիկական խնդիրները բացահայտելու և դրանց լուծման ուղիները մշակելու համար:

2) Կարող է կրիմինալիստիկական խնդիրները բացահայտելիս և լուծումներ առաջադրելիս ցուցաբերել նախաձեռնողականություն և ստեղծագործական մոտեցում:

5. Ինքնուրույնություն և պատասխանատվություն (ներառյալ սովորելու կարողությունները)

1. Ունակ է՝ ինքնուրույն կամ համապատասխան ղեկավարման ներքո ծավալելու փորձագիտական գործիքակազմի կիրառմամբ գործունեության:

2. Ունակ է՝ պարբերաբար ուսումնասիրելու քրեադատավարական օրենսդրությունը և իրավակիրառ պրակտիկան, կրիմինալիստիկական մասնագիտական գրականությունը և ինտեգրվելու հարափոփոխ բազմամշակութային աշխատանքային միջավայրին:

3. Ունակ է՝ ուսումնառության և (կամ) աշխատանքի ընթացքում կատարելու առաջադրանքներ, ցուցաբերելու անհրաժեշտ ինքնուրույնություն և ստանձնելու պատասխանատվություն մասնագիտական որոշումներ կայացնելիս:

4. Ունակ է՝ աշխատելու թիմում:

5. Ունակ է՝ անձնական օրինակով նպաստելու իրավական պետության և քաղաքացիական հասարակության կայացմանը, ազգային և համամարդկային արժեքների տարածմանը:

6. Տիրապետում է բավարար գիտելիքների և կարողությունների՝ բարձրագույն կրթության երկրորդ մակարդակում իրավագիտության բնագավառում ուսումը շարունակելու համար:

Դասավանդման եղանակները և մեթոդները

Դասավանդման ընթացքում կիրառվում են ժամանակակից մանկավարժական տեխնոլոգիաներ և դասավանդման մեթոդներ: Ուսումնական նյութի մատուցումն իրականացվում է բավականին տարաբնույթ մեթոդներով, մասնավորապես դասախոսության, սեմինար պարապմունքների անցկացման, ինդուկտիվ և դեդուկտիվ, ֆոկուս-խմբային քննարկումների, առանձին խնդիրների վերաբերյալ խորին հարցազրույցների, սոցիալական հարցումների միջոցով:

Բացի այս ամենը՝

1) մտազրոհի օգնությամբ ուսանողների հետ քննարկվում են կարծիքներ, այնուհետև դասախոսի կողմից ներկայացվում է նյութը, ուսանողներին տրվում է հնարավորություն համեմատելու արտահայտած կարծիքները.

2) իրականացվում է թեմայի կարևոր դրույթների, դասակարգումների, սահմանումների հստակեցում և մատնանշում.

3) քրեադատավարական օրենսդրության մեջ փոփոխություններ և լրացումներ կատարելու վերաբերյալ նախագծերի քննարկումներ, այդ թվում՝ էլեկտրոնային հարթակում հրապարակված նախագծերով առաջարկությունների ներկայացում.

4) գիտակագործնական հարցերով տարբեր գերատեսչությունների կողմից կազմակերպվող քննարկումներին և կոնֆերանսներին ուսանողների ներգրավվածության ապահովում:

Դասընթացի տեղն ուսումնական ծրագրում

Դասընթացը ներառված է «Հիմնական մասնագիտական կրթաբլոկում»՝ 4 ակադեմիական կրեդիտ (144 ակադեմիական ժամ) աշխատատարությամբ, որից 12 ակադեմիական ժամ նախատեսվում է գործնական պարապմունքների համար: Դասընթացը նախատեսվում է ուսումնասիրել 4-րդ ուսումնական տարվա 8 կիսամյակում:

Ուսումնական աշխատանքի տեսակները	Ընդամենը, ակադ. ժամեր
1. Առարկայի ուսումնասիրման ընդհանուր աշխատատարությունն, այդ թվում՝	144
1.1. Լսարանային պարապմունքներ, այդ թվում՝	20
1.1.1. Դասախոսություններ	8
1.1.2. Գործնական պարապմունքներ, այդ թվում՝	12
1.2. Ինքնուրույն աշխատանք, այդ թվում՝	120
1.2.1. Քննություններին նախապատրաստում	4
Ամփոփիչ ստուգում (քննություն, ստուգարք)	ստուգարք

Դասընթացի ծավալի բաշխում (ակադեմիական ժամերով) ըստ թեմաների և ուսումնական աշխատանքի տեսակների

Առարկայի բաժինները և թեմաները	Ընդամենը	Դասախոսություններ	Գործնական սեմինար պարապմունքներ /
1	2=3+4	3	4

ԲՄԿ ՊՈՒՀ Ռուս-Հայկական (Սլավոնական) համալսարան

Թեմա 1. Կրիմինալիստիկայի առարկայի հասկացությունը, պատմությունը, համակարգը, հանցագործությունների բացահայտման խնդիրները.	8	1	
Թեմա 2. Հանցագործության մեխանիզմի հասկացությունը.	8	1	
Թեմա 3. Կրիմինալիստիկական ախտորոշում և նույնականացում.	8	1	1
Թեմա 4. Հանցագործությունների հետաքննության պլանավորում.	8	1	1
Թեմա 5. Հետաքննողի, օպերատիվ-հետախուզական ծառայությունների և փորձագիտական-կրիմինալիստիկական ստորաբաժանումների փոխգործակցությունը հանցագործությունների հետաքննության և բացահայտման գործընթացում.	8	1	1
Թեմա 6. Կրիմինալիստիկական տեխնիկայի ընդհանուր դրույթը.	8	1	1
Թեմա 7. Դատաբժշկական լուսանկարչություն, տեսագրություն, ձայնագրություն և կինոնկարահանում.	8	1	1
Թեմա 8. Տրասլոգիա.	8	1	1
Թեմա 9. Դատաբժշկական բալիստիկա.	8		1
Թեմա 10. Կրիմինալիստիկական ուսումնասիրություն՝ նամակների և փաստաթղթերի.	8		1
Թեմա 11. Ոչ ավանդական կրիմինալիստիկական օբյեկտների ուսումնասիրություն.	8		1
Թեմա 12. Ատենավորի նույնականացում արտաքին	8		1

ԲՄԿ ՊՈՒՀ Ռուս-Հայկական (Սլավոնական) համալսարան

նշանների հիման վրա.			
Թեմա 13. Կրիմինալիստիկական հաշիվ /հանցագործության գրանցում.	8		1
Թեմա 14. Հետաքննական զննում, զննություն և հետաքննական փորձ.	8		1
Թեմա 15. Օբյեկտային որոնում և առգրավում.	8	-	
Թեմա 16. Հարցաքննության և բախման տակտիկա.	8	-	
Թեմա 17. Սպառողական ճանաչման և հետաքննական փորձի տակտիկա.	8	-	
Թեմա 18. Փորձաքննության նշանակումը.	8	-	
Ընդամենը	144	8	12

Դասընթացի թեմաների բովանդակությունը

Թեմա 1. Կրիմինալիստիկայի առարկայի հասկացությունը, պատմությունը, համակարգը, հանցագործությունների բացահայտման խնդիրները.

Կրիմինալիստիկայի առարկան և խնդիրները, դրա կապը մյուս բնական, տեխնիկական և հումանիտար գիտությունների հետ:

Կրիմինալիստիկայի մեթոդները:

Կրիմինալիստիկայի համակարգը՝ կրիմինալիստիկայի տեսություն և մեթոդաբանություն, կրիմինալիստիկ տեխնիկա,

կրիմինալիստիկ/հետաքննական/տաքտիկա, կրիմինալիստիկ

մեթոդաբանություն՝ որոշ տեսակի հանցագործությունների բացահայտման:

Կրիմինալիստիկայի զարգացման պատմությունը և նրա ժամանակակից վիճակը:

Թեմա 2. Հանցագործության մեխանիզմի հասկացությունը.

Կրիմինալիստիկական բնութագիր հանցագործությունների.

Հանցագործության մեխանիզմի և նրա տարրերի հասկացությունը, նրա օրինաչափությունները: Կրիմինալիստիկական բնութագիր հանցագործությունների, նրա կապը քրեական-իրավական և կրիմինոլոգիական բնութագրերի հետ: Կրիմինալիստիկական բնութագրի գործնական կիրառությունը՝ հանցագործությունների կանխարգելման և բացահայտման միջոցների և մեթոդների մշակման մեջ: Հանցագործությունների կատարում և թաքցնելու եղանակները:

Թեմա 3. Կրիմինալիստիկական ախտորոշում և նույնականացում.

Հանցագործությունների հետաքննությունը՝ որպես ճանաչողական գործընթաց:

Կրիմինալիստիկական ախտորոշման և նույնականացման հասկացությունը, դրանց գիտական հիմքերը: Կրիմինալիստիկական ախտորոշման և նույնականացման տեսակները և ձևերը:

Կրիմինալիստիկական ախտորոշման և նույնականացման սուբյեկտները և օբյեկտները: Որոնման նշաններ և հատկություններ, դրանց դասակարգումը: Նույնականացման գործընթացը: Խումբ պատկանելիության և նույնության հաստատումը:

Թեմա 4. Հանցագործությունների հետաքննության պլանավորում.

Հանցագործությունների հետաքննության պլանավորում և կրիմինալիստիկ տարբերակների դեր: Հետաքննական տարբերակներ, դրանց հասկացությունը և բնութագիրը: Իրական փաստերի հիմքեր և տարբերակների կառուցման տրամաբանական եղանակներ:

Կրիմինալիստիկական տարբերակների տեսակները: Դրանց զնահատումը և ստուգումը:

Հանցագործությունների հետաքննության պլանավորման հասկացությունը և նշանակությունը: Պլանավորման սկզբունքներն ու խնդիրները: Պլանավորման եղանակներ և պլանի հիմնական բաղադրիչները: Տարբերակների կառուցումը և ստուգումը՝ որպես հետաքննության պլանավորման տարր: Պլանավորման տեխնիկան:

Հանցագործությունների հետաքննության պլանավորման ժամանակակից փաստաթղթավորումը: Հետաքննության սկզբնական փուլում պլանավորում: Խմբային և բազմաեպիգոդային հանցագործությունների հետաքննության պլանավորում: Հանցագործության հետաքննության և բացահայտման համար հետաքննական-օպերատիվ խմբի գործողությունների պլանավորում:

Թեմա 5. Հետաքննողի, օպերատիվ-հետախուզական ծառայությունների և փորձագիտական-կրիմինալիստիկական ստորաբաժանումների փոխգործակցությունը հանցագործությունների հետաքննության և բացահայտման գործընթացում.

Հետաքննողի, օպերատիվ-հետախուզական ծառայությունների, փորձագիտական-կրիմինալիստիկական ստորաբաժանումների փոխգործակցության հասկացությունը, ձևերը և հիմնական սկզբունքները՝ հանցագործությունների հետաքննության և բացահայտման գործընթացում:

Բաժին 2. Կրիմինալիստիկական տեխնիկա

Թեմա 6. Կրիմինալիստիկական տեխնիկայի ընդհանուր դրույթը.

Կրիմինալիստիկական տեխնիկայի հասկացությունը և համակարգը:

Կրիմինալիստիկական տեխնիկայի միջոցներ, որոնք օգտագործվում են ապացույցների հայտնաբերման, գրանցման և վերցնելու համար: Տեխնիկական միջոցներ և մեթոդներ, որոնք օգտագործվում են նյութական ապացույցների ուսումնասիրության համար:

Գիտական-տեխնիկական միջոցների կիրառումը այլ կրիմինալիստիկական ինդիքների լուծման համար: Կրիմինալիստական հաշվարկների և որոնումների միջոցներ, հետաքննողի աշխատանքի գիտական կազմակերպման միջոցներ, անձնական անվտանգության ապահովման և հանցագործությունների կանխարգելման միջոցներ:

Թեմա 7. Դատաբժշկական լուսանկարչություն, տեսագրություն, ձայնագրություն և կինոնկարահանում.

Կրիմինալիստիկական լուսանկարչության հասկացությունը և համակարգը: Լուսանկարչական սարքավորումներ և նյութեր, որոնք օգտագործվում են ժամանակակից կրիմինալիստիկայում: Դատաբժշկական լուսանկարչություն, նրա տեսակները, մեթոդներն ու հնարքները: Ժամանակակից դատաբժշկական լուսանկարչության հիմնական մեթոդները: Պրոցեսուալ ասպեկտներ կիրառման:

Կրիմինալիստիկական կինոնկարահանում, տեսագրություն և ձայնագրություն՝ տեխնիկական միջոցներ և իրականացման մեթոդներ; կիրառություն օպերատիվ-հետախուզական միջոցառումներում և հետաքննական գործողություններում; պրոցեսուալ փաստաթղթավորման առանձնահատկությունները և օգտագործումը ապացուցման ժամանակ:

Թեմա 8. Տրասլոգիա.

Տրաստլոգիայի հասկացությունը, համակարգն ու խնդիրները: Հանցագործության նյութական հետքերի հասկացությունը և դասակարգումը: Հետքերի ձևավորման մեխանիզմը: Դակտիլոսկոպիա, նրա գիտական հիմքերը: Ձեռքերի հետքերի հայտնաբերման, գրանցման և վերցնելու մեթոդներ դեպքի վայրում: Դակտիլոսկոպիական հետազոտությունների մեթոդաբանությունը: Դակտիլոսկոպիական հաշվարկներ: Հանցագործի նույնականացման հնարավորությունները ձեռքի հետքերով:

Հայտնաբերում, գրանցում, վերցնում և ուսումնասիրում հետևյալ հետքերը՝ 1. մարդու թողած /հոմեոսկոպիա/; 2. կոտրվածքի գործիքներ, մեխանիզմներ և գործիքներ /մեխանոսկոպիա/; 3. տրանսպորտային միջոցներ /տրանսպորտային թրաստլոգիա/: Սառը զենքի հասկացությունը և դրա տեսակները: Սառը զենքի զննություն և ուսումնասիրություն: Սառը զենքի հետքերի գրանցում և վերցնում, դրանց փորձագիտական ուսումնասիրություն: Թրաստլոգիական փորձաքննությունների տեսակները, թրաստլոգիական փորձաքննության համար նյութերի պատրաստումը:

Թեմա 9. Դատաբժշկական բալիստիկա.

Դատաբժշկական բալիստիկայի հասկացությունը և գիտական հիմքերը: Կրիմինալիստական բալիստիկայի օբյեկտների բնութագիրը՝ զենք, զինամթերք, պայթուցիկ սարքեր, պայթուցիկ նյութեր, կրակոցների և պայթյունների հետքեր: Զենքի, զինամթերքի, պայթուցիկ սարքերի, պայթուցիկ նյութերի, դրանց կիրառման հետքերի հայտնաբերման և պահպանման միջոցներ և մեթոդներ: Բալիստիկական փորձաքննության համար նյութերի պատրաստում: Բալիստիկական փորձաքննությունների

տեսակները: Բալխատիկական ուսումնասիրությունների հիմնական մեթոդները: Բալխատիկական փորձաքննությամբ լուծվող հարցեր:

Թեմա **10.** Կրիմինալխատիկական ուսումնասիրություն՝ նամակների և փաստաթղթերի.

Կրիմինալխատիկական ուսումնասիրության գիտական հիմքերը՝ նամակների /դատաբժշկական ձեռագրագիտություն/: Նամակի նույնականացման նշաններ: Նամակի փորձաքննություն:

Փաստաթղթերը՝ կրիմինալխատիկական ուսումնասիրության օբյեկտներ, դրանց դասակարգումը: Փաստաթղթերի կրիմինալխատիկական ուսումնասիրության տեսակները: Վերցնելու, գնման և փաստաթղթերի նախնական ուսումնասիրության ժամանակ կիրառվող միջոցներ և հնարքներ: Կրիմինալխատիկական ուսումնասիրություն՝ նամակների: Նամակների և ձեռագրի նշանների անհատականությունը և հարաբերական կայունությունը: Հետաքննողի կողմից ձեռագրագիտական փորձաքննության համար նյութերի պատրաստումը: Ձեռագրագիտական փորձաքննությամբ լուծվող հարցեր: Նամակների և ձեռագրի փորձագիտական ուսումնասիրության մեթոդները:

Տեխնիկական-կրիմինալխատիկական ուսումնասիրություն՝ փաստաթղթերի: Ուսումնասիրության օբյեկտներ:

Փաստաթղթերի կեղծման տեսակներ և դրանց նշանները: Տեխնիկական-կրիմինալխատիկական ուսումնասիրության ժամանակակից հնարավորությունները՝ կեղծ փաստաթղթերը հայտնաբերելու համար: Տպագրական փաստաթղթերի ուսումնասիրություն: Փոփոխական սարքերի արտադրանքի ուսումնասիրություն: Գրագրական արտադրանքի ուսումնասիրություն փողային նշաններ, արժեթղթեր և այլն/:

Կործանված փաստաթղթերի բովանդակության վերականգնում:

Հետաքննողի կողմից փաստաթղթերի դատաբժշկական-
ձեռագրագիտական և տեխնիկական-կրիմինալիստիկական
փորձաքննության համար նյութերի պատրաստումը:

Թեմա **11.** Ոչ ավանդական կրիմինալիստիկական օբյեկտների
ուսումնասիրություն.

Միկրոօբյեկտների հասկացությունը և դասակարգումը, դրանց
ձևավորման մեխանիզմը, հայտնաբերման, գրանցման, ուսումնասիրության
միջոցներ և մեթոդներ: Կրիմինալիստիկական ուսումնասիրություն՝ հոտերի
վերաբերյալ /դատաբժշկական հոտագրություն/:

Թեմա **12.** Ատենավորի նույնականացում արտաքին նշանների հիման վրա.

Ատենավորի նույնականացման էությունը արտաքին նշանների հիման
վրա /կրիմինալիստիկական գաբիտոլոգիա/: Արտաքին նշանների
դասակարգումը:

«Բառացի կերպար» մեթոդի կիրառումը օպերատիվ-հետախուզական
և հետաքննական պրակտիկայում: Ատենավորի նույնականացման
տեսակները արտաքին նշանների հիման վրա: Տաքտիկական հնարքներ
ճանաչման համար:

Թեմա **13.** Կրիմինալիստիկական հաշիվ /հանցագործության գրանցում.

Կրիմինալիստիկական հաշվի /հանցագործության գրանցման/
հասկացությունը և կառուցվածքը, նրա նշանակությունը
հանցագործությունների բացահայտման մեջ:

Կրիմինալիստիկական հաշվի տեսակները, օբյեկտները և
մարմինները, դրանց կազմակերպական հիմքը:

Ավտոմատացված տեղեկատվական-փնտրողական համակարգեր
/ԱԻՊՍ/ հատուկ նշանակությամբ:

Բաժին **3.** Կրիմինալիստիկական /հետաքննական/ տակտիկա.

Թեմա 14. Հետաքննական զննում, զննություն և հետաքննական փորձ.

Հետաքննական զննումի էությունը, նշանակությունը, տեսակները և նպատակները: Պատահարների վայրի զննություն: Տրոֆի զննություն: Տրոֆի էրզումացիա: Պրոդուկտների և փաստաթղթերի զննություն: Զննության հասկացությունը, խնդիրներն ու տակտիկական հնարքները: Հետաքննական փորձի հասկացությունը, խնդիրներն ու տեսակները: Հետաքննական տակտիկայի հասկացությունը և առարկան: Հետաքննական տակտիկայի համակարգն ու խնդիրները: Հետաքննական տակտիկայի տեղը կրիմինալիստիկայի համակարգում: Մյուս գիտությունների ձեռքբերումների կիրառումը հետաքննական տակտիկայում:

Տակտիկական հնարքների էությունը, հասկացությունը և դասակարգումը: Դրանց ընդունելիության և արդյունավետության չափանիշները: Անձնական հետաքննական գործողությունների տակտիկա: Հետաքննության փուլերը: Սկզբնական և անհետաձգելի հետաքննական գործողություններ:

Թեմա 15. Օբյեկտային որոնում և առգրավում.

Որոնման հասկացությունը և խնդիրները: Պատրաստական միջոցառումներ: Որոնման մասնակիցները և նրանց դերը դրա իրականացման մեջ: Մասնակից մասնագետները: Որոնման տակտիկական հնարքներ: Որոնում բնակարանում, աշխատավայրում, բաց տարածքում, տրանսպորտային միջոցներում:

Տեխնիկական-կրիմինալիստական միջոցներ, որոնք օգտագործվում են թաքստոցների հայտնաբերման համար: Որոնման արդյունքների գրանցում:

Առգրավման հասկացությունը և խնդիրները: Որոնման և առգրավման տարբերությունը: Առգրավման մասնակիցները:

Առգրավման մասնակիցների գործողությունների հերթականությունը:
Թեմա **16**. Հարցաքննության և Բախման տակտիկա.

Հարցաքննությունը, դրա տեղը մյուս հետաքննական գործողությունների մեջ: Հարցաքննության սկզբունքները և բարոյական հիմքերը: Հարցաքննության կազմակերպչական և տեխնիկական-կրիմինալիստական ապահովումը: Հարցաքննության հիմնական փուլերը: Հարցաքննության ընթացքում ապացույցների և օպերատիվ-հետախուզական տեղեկատվության օգտագործումը:

Անցանց հարցաքննության ժամանակ կիրառվող հիմնական տակտիկական հնարքները:

Հայտարարությունների հոգեբանական գործընթացը: Հետաքննվողի հետ հոգեբանական կապի հաստատումը: Հարցաքննության ընթացքում հոգեբանության, տրամաբանության դրույթների կիրառումը:

Ավանդական վկաների հարցաքննության տակտիկա: Ավանդական վկա հարցաքննելու առանձնահատկությունները, ծանոթ անձի, ով գիտակցաբար ստում է:

Հետաքննվողի և մեղադրվողի հարցաքննության տակտիկա: Հարցաքննության նախապատրաստում: Ցանկալի հայտարարությունները ստանալու տակտիկական հնարքներ:

Բախման տակտիկա: Բախման նախապատրաստում: Բախման ժամանակ ճշմարիտ հայտարարություններ ստանալու հնարքներ: Հետաքննողի գործողությունները Բախման ընթացքում վիճարկվող իրավիճակի առաջացման դեպքում:

Թեմա **17**. Սպառողական ճանաչման և հետաքննական փորձի տակտիկա.

Մպառողական ճանաչման, դրա էությունը, նշանակությունը և տեսակները:
Մպառողական ճանաչման նախապատրաստում /Մպառողական ճանաչման տակտիկական հնարքներ/Ատենավորի ճանաչում /Լուսանկարի ճանաչում / Ավանդական մարմնի ճանաչում / Ապրանքի, փաստաթղթի և այլն ճանաչում / Մպառողական ճանաչման ընթացքի և արդյունքների գրանցումը / Հետաքննական փորձի էությունը, խնդիրներն ու տեսակները / Հետաքննական փորձի իրականացման ժամանակ կրիմինալիստիկական վերակառուցում / Հետաքննական փորձի իրականացման տակտիկական պայմաններ և հնարքներ / Հետաքննական փորձի գործընթացի և արդյունքների գրանցումը:

Թեմա 18. Փորձաքննության նշանակումը.

Փորձաքննության համար նյութերի պատրաստումը / Փորձաքննության համար անհրաժեշտ հարցերի շրջանակի սահմանումը / Փորձագիտական հաստատության կամ փորձագետի որոշում, որտեղ իրականացվելու է փորձաքննությունը: Ուսումնասիրության համար անհրաժեշտ համեմատական նյութերի պատրաստում: Դատաբժշկական փորձաքննությունների տեսակները /առաջին, լրացուցիչ և կրկնակի փորձաքննության հասկացությունը: Փորձաքննության իրականացման ժամկետները: Փորձաքննության անցկացումը դատարանում:

Դասընթացի ապահովվածությունը գրականությամբ

1. Яблоков Н. П. Криминалистика. Учебник. М: НОРМА-ИНФРА-М, 2017. 752 с.
2. Ищенко Е. П., Егоров Н. Н. Криминалистика в 2 частях. Часть 1. Учебник и практикум для бакалавриата и магистратуры. М: Юрайт, 2017. 362 с.

3. Драпкин Л. Я., Карагодин В. Н., Злоченко Я. М. и др. Криминалистика. Учебник. М: Оригинал-макет, 2017. 768 с.
4. Предмет, система и теоретические основы криминалистики. А.М. Васильев, Н.П. Яблоков. – М., МГУ, 1984 г.
5. Теория криминалистики и методики расследования преступлений. -, 1990 г.
6. Идентификация при расследовании преступлений, В.Я. Колдин, - М., Ю.Л., 1977 г.
7. Идентификационные действия следователя, В.П. Колмаков– М., Ю.Л., 1977 г.
8. Расследование как процесс познания, И.М. Лузгин, - М., 1969г.
9. Методология судебной идентификации, М.Я. Сегай, - Киев, 1970г.
10. Теоретические основы трасологической идентификации в криминалистике, М., 1975г.
11. Расследование по уголовному делу. Планирование, организация, А.М. Ларин, - М.,Ю
12. Планирование расследования, А.А. Сергеев и др., - М., 1975 г.
13. От следственной версии к истине, А.М. Ларин, - М., Ю.Л., 1970 г.
14. Следственные версии, Я. Пешак, - М., Прогресс, 1976 г.
15. Взаимодействие следователей с оперативными работниками ОВД, - М., ВНИИ МВД, 1981г.
16. Криминалистические и организационные основы деятельности следственно-оперативной группы по раскрытию и расследованию преступлений, - Екатеринбург, ЮИ, 1991г.
17. Организация и деятельность следственно-оперативной группы, А.Я.Дубинский и др., - Киев, 1981г.
18. Проблемы совершенствования НТС и их применения в процессе доказывания поуголовным делам, М.Б.Вандер – М., НИИ ПУЗиП, 1994 г.
19. Экспертная практика и новые методы исследования, - Информ. сборник. - М.,ВНИИ СЭ, 1994 г.
20. Судебная фотография, Н.А. Селиванов, А.А. Эйсман, М., Ю.Л.,1965г.
21. Судебно-исследовательская фотография, П.Ф.Силкин, - Волгоград, ВСШ МВД,1979 г.
22. Судебная кинематография, Г.Я. Гридневич., И.Д. Найдис, - М., 1970г.
23. Основы трасологии /части общая и особенная/, Г.Л.Грановский – М., ВНИИ МВД,1965-1974 г.

24. Криминалистическое учение о следах, И.Ф.Крылов – Л., ЛГУ.,1976г.
25. Криминалистическая экспертиза обуви и ее следов. – М., ВНИИ СЭ, 1989 г.
26. Криминалистические методы обнаружения, фиксации и изъятия микроследов на месте происшествия: уч.пос. А.И.Лемасов, Г.Н.Порошин, Ю.Н.Ченцов, – Волгоград, ВСШ МВД, 1990 г.
27. Трасологические методы исследования микроследов и микрочастиц, под ред. Г.Л.Грановского, - М., ВНИИ СЭ, 1987 г.
28. Холодное оружие и бытовые ножи, А.И. Устинов, В.В. Филиппов и др. – М., ВНИИ МВД, 1978 г.
29. Идентификационные признаки зубов. Н. Миронов – М., 1974 г.
30. Криминалистическая экспертиза замков. С.И. Поташник – М., 1969 г.
31. Судебно-баллистическая экспертиза, Б.М. Комаринец. – М., ВНИИСЭ МЮ, 1974г.
32. Криминалистическое исследование охотничьего гладкоствольного оружия, И.А.Ефремов. – М., ВНИИ МВД, 1989 г.
33. Роль взрывотехнической экспертизы в раскрытии и расследовании криминальных взрывов, Н.В. Гнездилов и др. – Вестник МВД РФ, 1995г. ном.4.
34. Патроны и их криминалистическое исследование, под. ред. А.И.Устинова, М.М.Блюма. – М., ВНИИ МВД, 1983г.
35. Самодельное огнестрельное оружие и методика его экспертного определения, А.И.Устинов. – М., ВНИИ МВД, 1968 г.